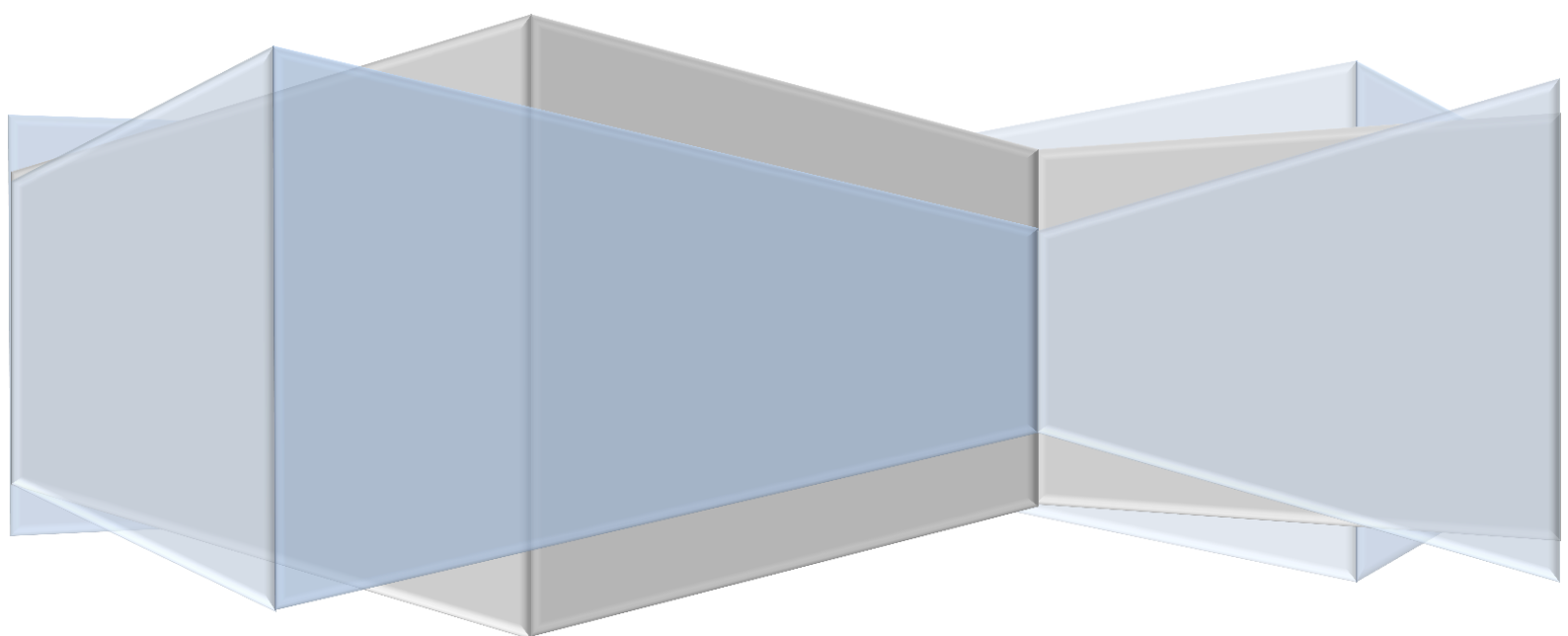

Maturitní komisař a jeho práce

V.Burkovec 10.3.2013

Úvod

S novou formou maturitní zkoušky¹ vznikla řada funkcí, na které se pedagogové musí připravit. Kromě zadavatelů didaktických testů a písemných prací, hodnotitelů písemných prací z českého jazyka, cizího jazyka nebo matematiky (pro intaktní studenty i studenty s PUP²) existuje i funkce maturitního komisaře. V této práci se chci zaměřit na činnost maturitního komisaře – co je nutné splnit k získání této funkce, co se musí vykonat před konáním maturitních zkoušek, v jejich průběhu a po ukončení maturitních zkoušek na škole, kam byl maturitní komisař vyslán. Vzhledem k tomu, že funkci maturitního komisaře od zavedení nové maturitní zkoušky vykonávám, doplním práci o osobní postřehy a dojmy. V závěru práce zhodnotím přínos funkce maturitního komisaře a její smysl.

Kdo je maturitní komisař

Maturitní komisař je osoba, která zabezpečuje řádný průběh společné části maturitní zkoušky na střední škole, s výjimkou dílčích zkoušek konaných ústní formou (§ 78a odst. 2 a § 80a odst. 3 školského zákona a § 39 vyhlášky č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou, ve znění pozdějších předpisů).³

Příprava na funkci maturitního komisaře

První krok není na samotném pedagogovi, ale na řediteli školy. Ten musí vybraného pedagoga, po společné domluvě, nominovat na tuto funkci. Další vzdělávání a školení pedagoga zajišťuje Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání (Cermat).⁴ Učitel musí nejdříve absolvovat e-learningovou část a později prezenční školení.

E-learningová část

E-learningová část je složena z několika modulů, které jsou zakončeny testem (je nutné ho splnit). Moduly není potřeba dělat v určeném pořadí, ale je možné je dělat na přeskáčku podle zájmu. Musíme ale absolvovat vše. Ve zkratce se budu věnovat všem modulům v pořadí tak, jak jsem je plnil.

Bezpečnost maturitní zkoušky se věnuje bezpečnostním opatřením, které je nutné přijmout, aby se eliminovaly negativní jevy a rizika minimalizovala na přijatelnou úroveň. Je nutné zachovat rovné podmínky pro všechny žáky na všech školách. Negativními jevy je myšlen

¹ od školního roku 2010 / 2011

² intaktní student = student běžné populace, student s PUP = student s přiznaným uzpůsobením podmínek)

³ <http://www.msmt.cz/statni-maturita/informace-k-zajisteni-cinnosti-skolniho-maturitniho-komisare> ; 2.3.2013

⁴ <http://www.cermat.cz>

únik informací před konáním maturitní zkoušky, konkurenční chování škol a spekulativní jednání spojené s možnou protiprávní manipulací s informacemi obsaženými ve zkušební dokumentaci. V modulu se dozvídáme o bezpečnosti MZ, vymezují se rizika (procesní, technologická a bezpečnostní rizika) a definuje se pojem informace veřejně nepřístupná. Část materiálu se věnuje bezpečnému uložení zkušební dokumentace ve škole.

Modul *Zkušební dokumentace* se věnuje zásilce dokumentů na školu a jejímu obsahu. Pro každou školu je vyrobena sada zkušební dokumentace na míru dle přihlášených studentů a předmětů, z kterých budou studenti maturitní zkoušku konat. Zásilka je rozdělena dle jednotlivých předmětů. Zásilka musí být na škole uložena na bezpečném místě.

Přípravu na maturitní zkoušky – činnost ředitele před zahájením zkoušek, příprava učeben a popis činností probíhající každý den konání zkoušek postihuje modul *Organizace MZ související se zadáváním písemných zkoušek*.

Modul *Zadávání písemných zkoušek* podrobně, někdy opravdu do detailů, popisuje proces zadávání písemných zkoušek. Věnuje se jednak základnímu modelu, který je rozdělen celkem do 7 částí, a jednak specifikům při zadávání některých typů ústních zkoušek (cizí jazyky). První modul, který je věnován pouze maturitním komisařům (zatímco ostatní jsou i pro jiné účastníky zkoušek – viz. níže) se jmenuje *Organizace MZ po zadávání písemných zkoušek*. Popisuje průběh zpracování dokumentace z didaktických testů a písemných prací a zpracování protokolu o průběhu maturitní zkoušky ve zkušebním místě. Speciálně se věnuje zpracování odpovědí žáků s PUP.

Náhradní a opravná zkouška popisuje základní východiska daná školským zákonem ke konání těchto zkoušek, harmonogram náhradních a opravných zkoušek a místa konání.

Druhý modul pouze pro maturitní komisaře je *Funkcionalita pracoviště DDT⁵ ve škole*. Seznamuje s technickým vybavením, se kterým maturitní komisař pracuje – počítač, scanner a tiskárna (v modulu je vše popsáno velmi podrobně a dle mého názoru i zbytečně odborně⁶). DDT je provozován ve dvou režimech – pracovní a maturitní.

Funkcionalita pracoviště DDT ve škole z pohledu školního maturitního komisaře je modul, který popisuje práci s DDT. Důležitou součástí je příprava materiálů k digitalizaci a samotná digitalizace pomocí programu Kofax Capture.

Následující modul *Poslechové subtesty – technické vybavení* se věnuje činnostem předcházejícím konání poslechového subtestu a v jeho průběhu. Dále se dozvídáme o

⁵ DDT – datový digitalizační terminál

⁶ Např. nechápu, k čemu potřebuje maturitní komisař vědět, jaká je polohovatelnost monitoru ve svislé rovině (a mnohé další)

náročích na technickou infrastrukturu (kvalita nahrávky, technické parametry přehrávače, zkušební učebna).

Čtyři moduly se věnují specifikům pro žáky s PUP. *Koncepce maturitní zkoušky pro žáky s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání MZ* je modul, který určuje, kdo je žák s PUP, tyto žáky kategorizuje, uvádí hlavní rysy koncepce maturitních zkoušek pro žáky s PUP a charakterizuje uzpůsobení podmínek pro konání zkoušek.

V rámci modulu *Podrobná charakteristika uzpůsobení podmínek pro konání maturitní zkoušky žáky s PUP* se pedagog seznámí se základními rysy koncepce maturitních zkoušek pro žáky s PUP a s typickými obtížemi žáků s určitým zdravotním postižením nebo zdravotním znevýhodněním ve vztahu k vykonání maturitní zkoušky.

Modul *Asistence a tlumočení žákům s přiznaným uzpůsobením podmínek* zavádí pojem asistent, technický asistent a tlumočnick, určuje jejich funkce a pravidla pro fungování v průběhu maturitní zkoušky.

V průběhu posledního modulu *Specifika procesů realizace maturitní zkoušky pro žáky s PUP* se seznámíme s klíčovými body procesů zkoušek pro žáky s PUP. Maturitní zkouška pro žáky s PUP je odvozena od maturitní zkoušky pro intaktní žáky.

Subjektivní hodnocení e-learningové části

Dle mého názoru je prostředí e-learningové části poměrně přehledné a uživatelsky relativně přívětivé. Pro splnění jednotlivých modulů je nutné projít všechny jejich stránky a na závěr splnit průběžný test. Pokud se rozhodnu materiál stáhnout do počítače, popřípadě ho vytisknout, musím následně stejně všechny stránky projít. Toto nepovažuji za úplně vhodnou variantu. Další fakt, který mě překvapil, je nutnost opakovat některé moduly, které jsou shodné pro různé funkce. Pokud má pedagog více funkcí – např. dříve zadavatel a zadavatel s PUP a později je nanominován na funkci maturitního komisaře, musí opět splnit všechny moduly, které jsou pro tyto funkce společné. Nemyslím, že by byl neřešitelný problém, brát na zřetel i výsledky z jiných funkcí. Dále chápu, že je nutná nějaká kontrola porozumění problému, ale připadá mi zbytečné dělat průběžné online testy po každém modulu a dále závěrečný souhrnný test. Nestačil by pouze ten?

Prezenční část – obsah a její subjektivní hodnocení

Prezenční část jsem absolvoval v únoru 2011, ale podle informací, která mám od kolegů, kteří ji absolvovali v tomto roce, je stále velmi podobná. V první, zhruba dvouhodinové části, nám paní lektorka předvedla prezentaci, kde opakovala informace získané v e-learningu. Na naše

námítky, že to všechno známe, nedbala. Tuto část považuji za naprostou ztrátu drahocenného času pedagogů. Po této přednášce následoval další souhrnný test, kde se pouze opakovaly otázky z online testů. Toto dublování testů opět považuji za naprosto zbytečné. Proč dělat průběžné online testy po každém modulu, jeden souhrnný test po absolvování e-learningové části a stejný test ještě na prezenčním semináři. Chápu kontrolní činnost testů, ale není toho trochu moc? V druhé části prezenčního semináře nám byla předvedena DDT stanice a každý si vyzkoušel jednotlivé činnosti prováděné na DDT stanici. Připouštím, že to bylo praktické, ale vzhledem k tomu, že DDT stanice je na každé škole, dalo by se to dle mého názoru obejít dalším modulem, kde by byly nasimulované jednotlivé činnosti na DDT stanici. Když se vezme v úvahu, že prezenční semináře se konají ve velkých městech a je nutné se na ně dopravovat, ve škole za jednotlivé učitele musí vytvářet suplování a čas samotných učitelů je drahocenný, nejsem si jistý, jaký přínos má prezenční seminář.

Činnost maturitního komisaře v průběhu maturitních zkoušek

Základní povinnosti komisaře jsou zabezpečení řádného průběhu konání didaktických testů a písemných prací, řízení a kontrola činnosti zadavatelů, dohlížení na bezpečnostní opatření⁷, odpovědnost za pracoviště DDT, zajištění digitalizace materiálů⁸ a řešení mimořádných situací. Na začátku kalendářního roku musí komisař potvrdit seznam škol, kam nemůže jít vykonávat funkci maturitního komisaře. Zjednodušeně jde o školy, kde měl během posledních dvou let uzavřenou pracovní smlouvu. Dále musí potvrdit údaje ke Jmenování maturitním komisařem a podepsat dohodu o provedení práce. Před konáním maturitních zkoušek informuje maturitní komisař ředitele školy, v kolik hodin dorazí do školy první den konání zkoušek a předloží mu Jmenování školním maturitním komisařem⁹. Každý den je nutné přihlásit se k DDT stanici – přihlašuje se uživatelským jménem a heslem a přístupovým sms kódem¹⁰. Dále musí komisař každý den překontrolovat jmenný seznam žáku na zkušebních učebnách a na vývěsce školy. Osobně mi tato duplicita údajů přijde zbytečná a nechal bych na každé škole, jak se zachová. Pokud je škola malá, stačí, dle mého názoru, jmenný seznam na třídách. Dále se maturitní komisař společně s ředitelem školy a zadavatelem odebere do místnosti, kde je uschovaná bedna se zkušební dokumentací. Proběhne překontrolování platnosti jmenování zadavatelů a společně s nimi a ředitelem školy kontrola neporušenosti zásilky se zkušební dokumentací. Zkušební dokumentaci rozdává ředitel školy, komisař

⁷ dle § 80b školského zákona týkajících se zkušební dokumentace a materiálů

⁸ záznamové archy, prezenční listina, protokol o průběhu maturitní zkoušky v učebně a protokol o průběhu maturitní zkoušky ve zkušebním místě

⁹ doklad maturitního komisaře

¹⁰ na každý den jiný, platí celý den konání MZ

dohlíží na správnost. Po rozdáni balíčků se zkušební dokumentací zadavatelům, ředitel zaplombuje bednu a komisař překontroluje zaplombování bedny, zkontroluje zapsání čísel plomb a společně s ředitelem podepíše zapsání plomb. Tato činnost mi přijde naprosto úmorná, vždy je nutné použít dvě plomby a jejich čísla jsou poměrně složitá. V průběhu zkoušek komisař provádí namátkové kontroly a nudí se. Z osobních zkušeností a z poptání na několika školách komisař navštíví třídu nejvýše jednou během konání zkoušky. Zpravidla nechce studenty rušit při psaní slohové práce nebo při řešení didaktického testu. Studenti se soustředí na řešení problémů a každé vyrušení je může znepokojit a odvést od práce. Zatím jsem neslyšel o komisaři, který by prováděl kontrolu v průběhu poslechového subtestu¹¹. Po ukončení zkoušky komisař přebere od zadavatelů zkušební dokumentaci rozdělenou do dvou obálek – v jedné jsou záznamové archy¹² a prezenční listina a ve druhé ostatní materiály. Je nutné přepočítat záznamové archy, namátkově lze zkontrolovat obsah druhé obálky. Podpisem se potvrzuje převzetí zkušební dokumentace od zadavatelů. Toto mi přijde jako zbytečná byrokracie. Obálku s testovými sešity a ostatní zkušební dokumentací předá komisař řediteli školy a překontroluje zaplombování bedny a opět podepisuje. Odebere se k DDT stanici, kde podle jednotlivých učebních tříd provede digitalizaci materiálů, které odešle ke zpracování do Cermatu. Samotný proces digitalizace je jednoduchá činnost, která nevyžaduje žádnou velkou technickou zdatnost. Myslím, že je namístě Cermat za samotnou digitalizaci pochválit. Zatím jsem se nesetkal s žádným problémem, pokud pomínu špatně naskenovanou stránku (oprava proběhla opětovným naskenováním). V poslední řadě je nutné se zastavit na škole po ukončení maturitních zkoušek a potvrdit, podepsat a naskenovat protokol o průběhu maturitní zkoušky na škole.

Osobně si myslím, že práce maturitního komisaře není složitá a není potřeba pro ni být příliš technicky zdatný (s ohledem k obsluze DDT stanice). Maturitní komisař má nesporný význam pro plynulý průběh maturitní zkoušky. Pouze si myslím, že proces získávání tohoto titulu je zbytečně složitý a nepropojený s ostatními funkcemi. E-learningová forma školení mi připadá vhodná, prezenční část považuji za naprosto zbytečnou. Obecně lze říci, že celá maturitní zkouška a její průběh jsou provázeny přílišnou byrokratickou zátěží, bez jakékoli důvěry školám.

¹¹ část didaktického testu z cizího jazyka

¹² v nich jsou zaznamenány odpovědi